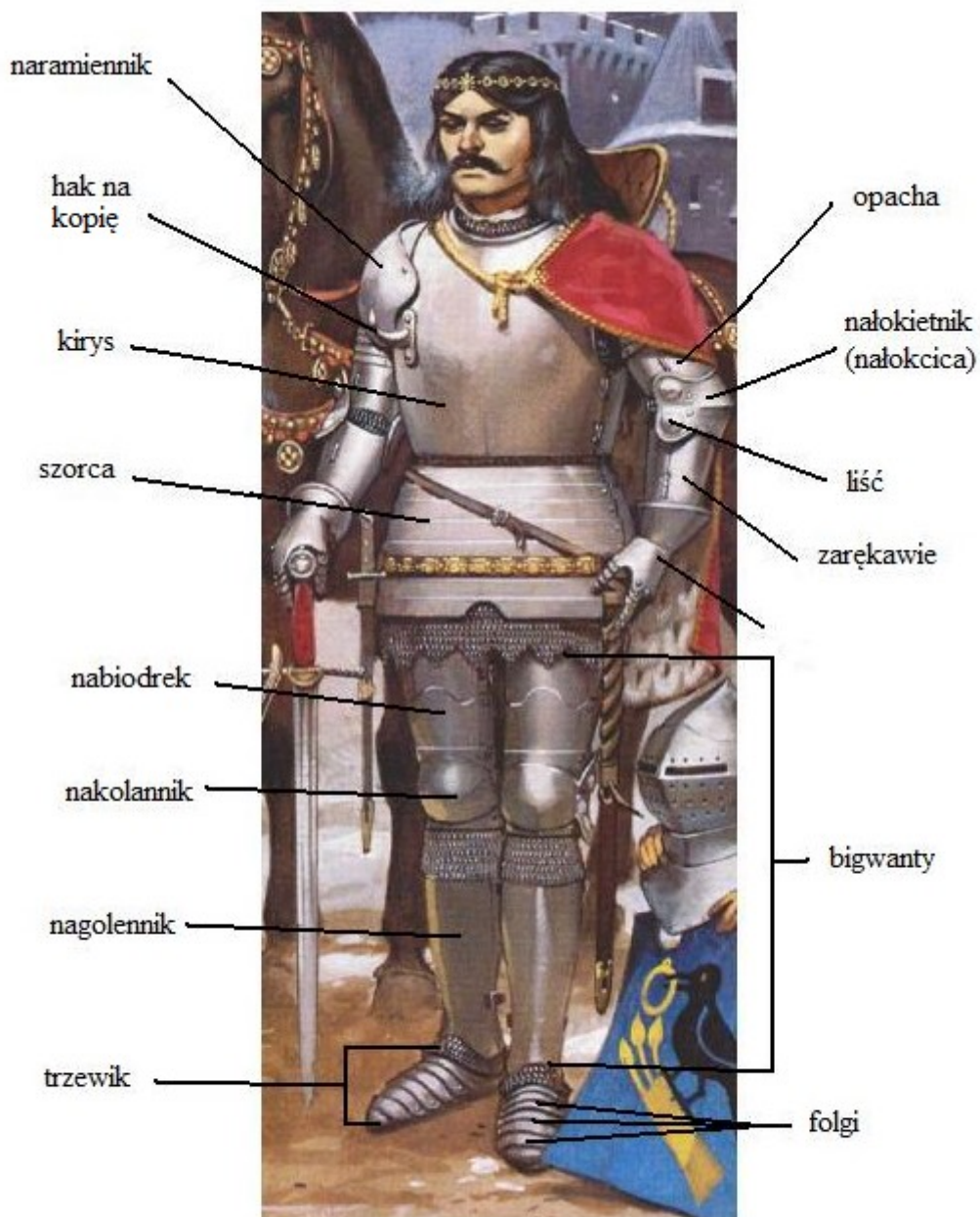

KRÓTKI PRZEWODNIK PO RYCERZU

Oto garść określeń, które powinien znać każdy ubierający się w pancerz i bijący bliźnich po głowach sztabą metalu. Bez przydługich opisów i rodzajów poszczególnych elementów postanowiłem najprostszą metodą „rozebrać” rycerza i jego broń na części...

Hunyadi Janos (1440) - osprey Hungary adn the fall of Eastern Europe 1000-1568

Naramiennik – osłona na bark i bliższą część ramienia.

Tarczka opachowa – mocowane symetrycznie do naramienników (bezpośrednio lub za pomocą paska skóry) tarczki zasłaniające przerwy między naramiennikami a kirysem. Najwcześniejsza wzmianka na którą się natknąłem jest z 1413r, więc PO bitwie pod Grunwaldem (nie radzę stosować w swojej zbroi, bo w naszej części Europy nie była to rzecz spotykana).

naramiennik z tarczką, źródło:

http://www.tomala.lublin.pl/obrazy/big/zestaw16_1.jpg

Naręczak – nazwa dla kompletnej osłony kończyny górnej: opachy, nałokcicy i zarękawia.

Opacha – ochrona ramienia, może (jak większość elementów pancerza) być płytowa lub zbrojnikowa. Wersja płytowa może być niedomknięta.

Nałokcica – ochrona łokcia (jakby się ktoś nie zorientowało nazwie). W naszej zabawie obowiązkowa. Mogła być przyczepiana samodzielnie do przeszywanicy, ale tylko gdy reszta naręczaka była zbrojnikowa. Przy naręczakach płytowych była połączona z sąsiadującymi elementami za pomocą folg (patrz dalej).

Liść – część nałokcicy i nakolannika osłaniająca staw od boku. nie zawsze występowała (szczególnie we wcześniejszym okresie).

nałokcica z okrągłym liściem; źródło:

<http://www.lorenz.legnica.pl/recp2.htm>

Zarękawie – osłona przedramienia, błędnie nazywana karwaszem (który był ochroną przedramienia i łokcia, stosowaną na wschodzie)

Rękawica – w odtwarzanym przez nas okresie używano rękawic tzw. klepsydrowych, których mankiet rozszerzał się w kierunku proksymalnym. Palce nie były łączone w żaden sposób ze sobą (jak to miało miejsce w późniejszych czasach).

Kirys – jeden z rodzajów osłon korpusu (płytowy). Najczęściej składał się z napierśnika i naplecznika, oraz szorcy chroniącej podbrzusze.

kirys z szorcą obręczową

Szorca – element kirysu chroniący podbrzusze. Nie zawsze występowała. Jedyne archeologicznie udokumentowane szorce składały się z metalowych półobręczy, chociaż na rycinach przedstawiane są jeszcze inne rozwiązania konstrukcyjne.

Hak na kopię – montowany na zawiasie hak ułatwiający utrzymanie kopii. Montowany tylko na płytowych napierśnikach.

Taszki – dodatkowe płyty doczepiane z przodu szorcy kirysu, mające chronić pachwiny. Są jednak wynalazkiem trochę późniejszym w stosunku do odtwarzanego przez nas okresu i nie powinny się znajdować przy naszych pancerzach.

Bigwanty – pełne osłony nóg (bez trzewika).

Nabiodrek – osłona uda.

Nakolannik – osłona kolana, analogicznie jak nałokietnik.

Nagolennica – osłona podudzia, lub samej goleni.

Trzewik – nakładka na but chroniąca stopę. Zbudowana niemal w całości z folg. W późniejszym okresie noski trzewików były przesadnie wydłużone.

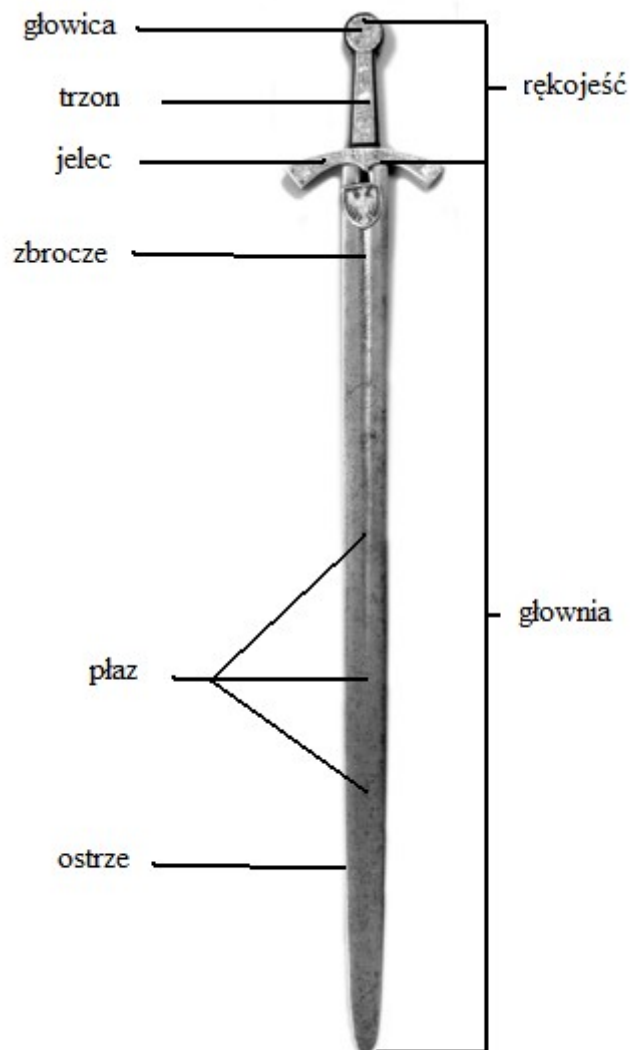

trzewik folgowy; źródło:

<http://www.lorenz.legnica.pl/bi2.htm>

Folgi – metalowe blaszki połączone ze sobą w taki sposób, aby zachować maksymalną możliwą ruchomość danego elementu.

Symbolem rycerstwa, a nawet średniowiecza stał się miecz. Ponieważ był on ulubioną bronią boczną i do dzisiaj większość walczących wybiera go jako swój główny oręż, warto zaznajomić się z poszczególnymi nazwami jego elementów

Szczербіec – miecz koronacyjny królów Polski

Rękojeść – bliższa część miecza.

Głownia – zwana błędnie ostrzem, dalsza część miecza.

Głowica – mniej lub bardziej ozdobna przeciwwaga, pozwalająca zrównoważyć ciężar reszty miecza. Niektóre egzemplarze nie miały głowicy i były zakończone tylko zakutym kapturkiem.

Trzon – stanowi go drewno, w przypadku mieczy dodatkowo obłożone skórą i czasem oplecione drutem, nakładane na metalowy trzpień miecza. Za to powinno się trzymać miecz (nie licząc momentów, gdy stosujemy technikę "półmiecza").

Jelec – poprzeczny element chroniący dłoń. Tekże spotyka się modele bez jelca, chociaż nie w odtwarzanym przez nas okresie.

Zbrocze – (nie we wszystkich typach) rowek biegnący wzdłuż głowni, mając zmniejszyć jej ciężar. Jeśli jest płytki i wąski, nazywa się go **strudziwą**, natomiast bardzo płytkie i wąskie (często występujące po kilka na głowni) nazywane są **bruzdami**. Miecze mogły mieć zamiast rowka pogrubienie, nazywane ością.

Płaz – płaski bok głowni.

Ostrze – dwa lub jedna (w przypadku niektórych tasaków i kordów) ostra krawędź głowni.